

DEMOKRACIJA

Leto XVII. - Štev. 5

Trst - Gorica, 1. marca 1963

Ugledni ameriški državnik je dejal: «Prezgovorni politiki so prekletstvo naše domovine!»

Ameriški filozof R. W. EMERSON

Izhaja 1. in 15. v mesecu

ZOPET HLADNA VOJNA

Maurice Carr: «Hladna vojna med Vzhodom je mrlva, čeprav je še niso pokopali». Pregled svetovnega položaja po kubanski krizi. Novo obdobje med obema blokoma: nadaljevanje hladne - besedne vojne

Cim se je zaključila kubanska kriza je bil marsikdo mnenja, da se bo hladna vojna končno le zaključila. V tistih težkih trenutkih, ko je Kennedy zapovedal pomorsko blokado okoli otoka sta bila oba svetovna bloka na tem, da se poslužita atomskoga orožja. Toda k sreči je prevlada zdrava pamet. Sovjeti in Američani so iz dogodka povekli nauk. Oboji so spoznali, da imajo skupne interese, katere je vredno skupno zagovarjati: 1) prepričiti na vsak način, da bi se oborožile z atomskim orožjem države ki še nimajo lastnega jedrskega orožja; 2) zajeziti kitajska nacionalistična strmljenja.

Casnkar Maurice Carr je tedaj zapisal v nekem članku, ki ga je objavil »Jerusalem Post« med drugim naslednje besede: »Hladna vojna med Vzhodom in Zadnjom je mrlva, čeprav je še niso pokopali«. Toda njegova napoved je bila prebrana. Kmalu nato so propadla razorozitvena pogajanja v Zenevi. Priča smo bili ostrih izjav Malinovskega in Mac Namara. Vse besede, ki so jih izrekli najvišji predstavniki obema blokov jasno prikazujejo, da hladna vojna še vedno obstaja in da je prišla v novo razdobje, ki ga lahko imenujemo: besedna vojna.

Mac Namara je govoril 19. februar pred ameriško senatorsko komisijo. Kakšne so bile njegove izjave ne vemo točno, kajti časnkarjem so dali le cenzurirane kopije Mac Namarovega govora. Ameriški obrambni minister je govoril pred senatorsko komisijo štiri dni. Prvi dan je prikazal nevarnosti, ki jih za svobodni svet predstavlja komunizem. Najtežje vprašanje je še vedno Evropa. »Zapadna Evropa je poleg Združenih držav središče svobodnega sveta. Prav v to smer se obračajo ekspansionistične težnje Sovjetske zvezde in njenih satelitov.« Kubansko vprašanje nikakor ne sme uspavati ameriškega javnega mnenja. Kajti vprašanje, ki je pred vratim ne sme istočasno izključiti pažnje do ostalih vprašanj. Ce bi se Američani bavili izključno s kubanskim vprašanjem in pozabili na Evropo, bi s tem napravili veliko uslugo komunizmu. Po vsem svetu je opaziti, da komunisti ne nenehno delajo, da bi si utrdili ugled. Nadaljejo se sovjetske pretnje za enostransko ureditev berlinskega vprašanja. V južnem Vietnamu se nadaljuje nepovedana vojna, kitajski komunisti so napadli Indijo. Istočasno pa se skušajo komunisti polasti oblasti v Latinski Ameriki, v arabskem svetu in v afriških državah.

20. februarja smo izvedeli, da sta dve kubanski letali vrste »Mig« napadli neko ameriško ribiško ladjo. Predsednik Kennedy je na svoji tedenski tiskovni konferenci dejal, da predstavlja napad na ribiško ladjo hud prekršek s strani kubanskih oblasti. Nadalje je napovedal v primeru ponovitve incidenta reprezalje s strani Združenih držav.

Toda najhujše težave so morale še le priti. Dva dni kasneje sta ameriški in sovjetski obrambni ministri podala za svetovni mir hude izjave.

»Združene države zagovarjajo politiko, s katero bi preprečili nadaljnji razvoj kastrializma in komunizma na Kubi« je dejal Mac Namara. Istočasno pa je sovjetski

ski minister Malinovski dejal: »Ameriški oboroženi napad na Kubo bi spravil na kocko svetovni mir. Atamski spodaj bi uničil Zahod.« Svcj. govor je sovjetski obrambni minister nadaljeval v ostrom tonu, ki ga nismo bili vajeni že dalj časa slišati.

Morda bi kdo ugovaljalo, da so to samo besede in da je od besed pa do dejanih velika razlika. Toda prav besede so glavni faktor v hladni vojni. Najvažnejše vprašanje pri tem je pravilno interpretirati izgovorene besede in jim dati pravi pomen. Izjave ameriškega obrambnega ministra Mac Namara še ne pomenijo, da nameravajo Združene države napasti Kubo. Senator Russell, ki je govor ministra predstavil časnkarjem je dejal, da mu ni dovoljeno izdati, na kakšen način namejavajo Združene države preprečiti razvoj kastrializma in komunizma na Kubi. Toda jasno je, da se Združene države ne bodo poslužile vojaške akcije, da izvedejo svetjo zamisel. Kubo lahko spravijo v vsakem trenutku v velike težave, ne da bi iztrili niti en sam topovski strel. Lahko bi na primer organizirali novo pomorsko blokado in preprečili uvoz najvažnejših surovin, brez katerih bi se kubanska ekonomija kmalu znašla v hudi težavi. Dovolj bi bilo odrezati Kubo od ostalega sveta in preprečiti dovoz petroleja. Brez dvoma bi pri takem ukrepu nihče ne padel ameriških vojnih ladij.

Oglejmo si sedaj grožnje Malinovskega. V trenutku najhujše kubanske krize je Malinovski molčal. Iz tega lahko sklepamo, da sedanje stanje ni akutno, kajti tudi v politiki drži pravilo, da pes, ki laja ne grize. Poleg tega pa je Malinovski tudi dejal: »Ne vem, če so se Združene države odpovedale svoji imperialistični politiki. Dokler ne bomo imeli točnih dokazov, da tedaj bomo stali budno na preževi. Na kakšen način naj tolmačimo te besede?«

de. Je hotel pozvati Američane, naj do kažejo svojo politiko miru?

Toda tudi v hladni vojni nisc besede glavnega pomena, pač pa dejanja. Sovjeti se zavedajo, da so na Kubi izgubili. Morda se je takrat prvič zgodo, da so se morali umakniti pod pritiskom Zahoda. Hruščov prav dobro ve, da se mora zdaj opravičiti pri svojih podanikih, pridobiti si mora ponovno ugled, ki ga je takrat izgubil. Morda lahko na ta način tolmačimo besede Malinovskega. Njegove grožnje naj bi predstavljale zgolj opravilo za izgubljeno partijo na Kubi. Toda svobodni svet se je v teku hladne vojne naučil vseh trikov strategije. Zahodnjaki se ne strašijo več grozilnih besed, takoj na dogodek.

Kakšne novosti nam bo prinesla bodočnost? Američani najprej pričakujejo, da bodo Sovjeti umaknili svoje čete z otoka, kar so napovedali za 15. marec. Jasno je, da se Američani zgoli s tem ne bodo mogli zadovoljiti, vendar pa tudi to predstavlja korak naprej. Drugo vprašanje je atomska razcožitev. Oba bloka pri tem vprašanju postavljata le malo ločene zahote. Sovjeti so pripravljeni dovoliti tri letna nadzorstva, medtem ko jih Američani zahtevajo sedem. Toda Sovjeti v tem trenutku hočejo na vsak način zavleči ženevske pogajanja. Otožujejo Američane, zaradi podpisa Nassauske pogodbe, se, katero bodo Angleži dobili rakete Polaris. Poleg tega pa zahtevajo, da pride do podpisa nenapadne pogodbe med atlantskim in varšavsko zvezo.

Ce Sovjeti s poštenostjo v srcu zagovarjajo ta dva predloga, potem so grozilne besede Malinovskega zgolj propagandne značaja. Ce pa ne bodo umaknili čet s Kubo in bodo nadaljevali z atomskimi poskusi, tedaj se bo hladna vojna nadaljevala do tedaj bomo stali budno na preževi. Na kakšen način naj tolmačimo te besede?

I. R.

Zadnjič smo na tem mestu poudarili potrebo, da demokratični Slovenci v Italiji zavzemajo na predstoječih parlamentarnih volitvah enotno stališče. Rekli smo: da bi bilo neumestno in politično škodljivo, ko bi v eni pokrajini glasovali na en, v drugi pa na drugačen način. Menimo namreč, da so lanskoletne občinske volitve na Tržaškem dovolj nazorno pokazale, da je razširjanje in poglobljanje politične skupnosti vseh zavednih Slovencev, ki živijo na teh tleh, edini temelj, na katerem lahko gradimo upe za lepšo in boljšo bodočnost.

Ali se bo takšen enotni nastop uresničil že na teh volitvah ali ne je trenutno še odprt vprašanje. Verujemo pa, da bo v dobledni prihodnosti moralno priti do tega. Medtem pa so tržaške slovenske stranke, ki so zastopane v tzv. »Skupni listi« že vložile na prisojnjem uradu v Rimu politični znak svoje liste. Izpolnjen je torej prvi pogojo, da se Slovenci pri volitvah v poslansko zbornico omogoči samostojen nastop.

Tako so ostale odprte vse možnosti, o katerih se med tržaškimi Slovenci te dni vneto razpravlja. V glavnem gre za tri variante: po prvi naj bi Slovenci postavili svoje poslanske kandidate, po drugi naj bi podprli

eno ali drugo italijansko stranko ali skupino strank po tretji pa naj bi vtaknili glavo v pesek in oddali bele glasovnice. Četrte možnosti, ki bi lahko obstojala v tem, da politične organizacije slovenskih demokratov na Tržaškem volivcem sploh ne bi dale nobenih navodil, pa nihče sploh ne jemlje v poštev. Vsem je namreč jasno, da pol. organizacije pri teh volitvah ne morejo molčati.

Zagovorniki prvega stališča poudarjajo, da bi postavljanje lastnih slovenskih poslanskih kandidatov v danih okoliščinah bila edina dosledna poteza. Pri tem se zavedajo, da takšni kandidati pri sedanjem razcepjenoosti slovenskih glasov ne bi imeli izgleda na izvolitev. Važno pa je, da bi nemarksistični Slovenci sami na način imeli možnost, da glasujejo za svoje ljudi. Glavno geslo slovenskih demokratov, ki so na občinskih in pokrajinskih volitvah vedno trdili, da se moramo ob vsaki priložnosti izkazati predvsem kot Slovenci, da moramo ponovno in ponovno izpričati svojo voljo, da hočemo to tudi ostati, ker je to osnovni pogojo za doseg in ohranitev naših manjšinskih narodnostnih pravic, bi ohranilo svojo polno veljavo. Poleg tega so tudi vse do sedanje izkušnje — predvsem titovske — pokazale, kakšne so posledice, če se ljudi navaja na glasovanje za neslovenske stranke. Veliko jih je, ki se nato nikdar več ne vrnejo v slovenske vrste.

Glasovanje za eno ali drugo italijansko demokratično stranko, naj bi imelo to odliko, da bi bilo realistično. Ko že ne moremo izvoliti svojega lastnega poslanca, potem vsaj pomagajmo do uveljavljivosti tistem taboru, ki nam je ideološko bližji, je na vladu in nam lahko kaj da, pravi to mnenje. Toda takoj nastane vprašanje: za katero italijansko demokratično stranko? Samo malo pomislimo, pa bomo uvideli, da odgovor ni ne enostaven, ne lahek. To velja toliko bolj, ko imamo na drugi strani opraviti z dvema marksističnima strankama, ki sta vsaj v svojem formalnem stališču do Slovencev ko-rektini in iz propagandnih ter demagoških razlogov včasih celo kar širokogrudni. Na italijanski demokratični strani, ki se mora veliko bolj ozirati na predsedke protislovensko razpoloženih volivcev bi jima v tem ne našli partnerja. Moralo bi se zgoditi prav nekaj novega, da bi lahko mislili drugače.

Prestajajo še bele glasovnice. Te naj bi bile znak protesta. Toda ali je res tako? Takšna odločitev bi bila razumljiva in nujna, če bi se ne mogli ali hoteli odločiti za nobeno od nastopajočih list in obenem ne bi imeli možnosti, da postavimo lastne kandidate. Toda v trenutku, ko nam zakon omogoča postavljanje lastnih kandidatov, izgubi odločitev in propaganda za bele glasovnice vsak smisel. Bila bi kvečjemu znak popolne neodločnosti in politične impotence. Kajti, če hočemo koga podpreti, potem storimo to odkrito in s polno politično odgovornostjo, če pa tega ne moremo napraviti, potem prav tako jasno dvignimo glave, postavimo lastne kandidate in glasujmo za.

To sta edini dve v poštev prihajajoči možnosti, o katerih bodo v prihodnjih dneh morale odločiti politične organizacije in zaupniki slovenskih demokratičnih volivcev na Tržaškem.

VOLILNA KAMPAJNA V POLNEM RAZMAHU

Parlamentarne volitve pred vratii

Začela se je volilna kampanja za bližnje državoborske volitve, ki bodo 28. aprila. Vse politične organizacije, ki se bodo predstavile, se z vso resnostjo priznajo na volilni boj. V sedanjem stanju predstavlja najpopolnejšo in najučinkovitejšo propagando televizijska rubrika »Volilna tribuna«, pri kateri sodelujejo najvidnejši predstavniki italijanskih strank. Po drugi strani pa se nadaljujejo predvsem nedeljski shodi.

Oglejmo si, kakšna stališča so zavzeli razni govorniki, ki so govorili preteklo nedeljo v najvažnejših italijanskih mestih. Bilo je mnogo polemike. Največ govorov je o nadaljevanju politike levega centra. Toda nekatere stranke prikazujejo tudi druga pereča vprašanja, ki se nahajajo na politično stanje in državi in na razvoj volilne kampanje.

Hud potresni sunek je zajel libijsko mesto Barce. Po podatkih naj bi naravni nesreči izgubili življeno okoli 500 ljudi, medtem ko naj bi bilo število ranjencev okoli 1000. Kljub temu pa verjetno ne bo nikoli ni moč poznati točnega števila žrtv, kajti v Barcu podobno kot v Agadirju ni anagrafskega urada. Mesteca je bilo pri potresnih sunkih skoraj popolnoma porušeno. Libijskim reševalnim skupinam so takoj prislehalo na pomoč angleške in ameriške vojaške enote. Združene države pa so poslale na kraj nesreče svoje zdravstvene in potrebna zdravila ter hranc. Potresni sunki so bili tako nenačni, da se prebivalcem ni posrečilo zberati na prostoto.

Dan kasneje so bili novi potresni sunki, ki pa na srču niso povzročili škode. Mesteca Barce je brez električnega toka in vode. Toda prebivalstvo, kolikor je preživel potres se je že opogumilo in pomačalo pri odkopavanju ruševin.

Katastrofa bi bila prav gotovo še večjejega obsega, če ne bi v bližini mesta bila skoraj istočasno vajo angleških vojaških edinic. Vojaki so takoj priskočili na pomoc, toda klub temu je Barce ostalo več kot dve uri izolirano v tem v strahu.

Libijski kralj je izdal dekret, s katerim so prepovedana po vsej deželi slavlja, s katerimi zaključijo muslimani post Ramadam. Trgi v mestu Barce so prepelni vojaških šotorov, v katere so namestili preživele meščane, nebo pa je polno helikopterjev, ki prinašajo vodo, hrano in zdravniški material. Američani so postavili vojaško bolnico, v kateri najdejo za-

točišče ranjencem. Brez dvoma ne bo mogoče zgraditi Barce na istem mestu, kajti od mesta ni ostalo mnogo. Verjetno bodo mesto zgradili v bližini kot se je to zgodilo v Agadirju. Toda preživeli se v tem trenutku ne upokvarjajo s tem vprašanjem, kajti željno pričakujejo pomoč po več dnevnih in nočnih dežja, mraza in plone.

De Gaullov talisman

Iz Siana je prišla novica, po kateri naj bi francoskega generala De Gaulla branil pred atentati dragoceni siamski talisman. Ko so za novico, ki jo je razširila neka zasebna radijska družba iz Siana, zvedeli v Parizu, je povzročila mnogo smešnih komentarjev. Skoraj v vseh pariških časopisih lahko beremo krajevne članke o tej neverjetni novici. Poleg člankov pa lahko zasledimo tudi humoristične vinjete. Republikanci se z svoje strani boje, da bi jih propaganda velikih strank ne zadušila, kajti še vedno vztraja pri svoji nalogi, ki so si jo zadal v okviru sredinsko-leviškega svečenika, ki je živel pred tremi stoletji. Svečenik naj bi dovolil svojim častilcem, da darujejo talisme zaslужnim možem druge vere. Amulet se imenuje phras. Toda tudi že verjamemo, da De Gaulle poseduje talisman, kar pa ni verjetno, ni še nikomur uspel zvedeti, po kakšni poti naj bi si ga general De Gaulle pridobil.

Kakov koli je že, ostaja dejstvo, da je general De Gaulle v devetnajstih letih ubranil že številnim atentatom.

Tudi dnevnik »Il Popolo« je v nedeljo pribolj članek, v katerem je jasno povedano, da Nennijeva »dvoumnost« ni začnjena, kajti »vsaka negotovost v odnosih s komunistično partijo lahko postane ustanovljena od časa do časa in nam le z drugimi se kaj lahko izrodi iz zmenjanja v demokratičnimi strankami ali s komunistično partijo. Srednja pot so delovanja od časa do časa z enim in nato z drugimi se kaj lahko izrodi iz zmernjanja v prav gotovo predstavlja veliko nevarnost za demokratično ustanovljenost države.«

Prav tako je socialdemokratski minister Preti, ki je omenjal Nennijev televizijski govor dejal, »da bodo socialisti lahko sodelovali v bodoči vladi le, če se bodo strogo držali mednarodnih obveznosti, katere je Italija v preteklosti podpisala, kajti Italija bo tudi v bodoče ostala v zahodnem bloku. Republikanci se z svoje strani boje, da bi jih propaganda velikih strank ne zadušila, kajti še vedno vztraja pri svoji nalogi, ki so si jo zadal v okviru sredinsko-leviškega svečenika, ki je živel pred tremi stoletji. Svečenik naj bi dovolil svojim častilcem, da darujejo talisme zaslужnim možem druge vere. Amulet se imenuje phras. Toda tudi že verjamemo, da De Gaulle poseduje talisman, kar pa ni verjetno, ni še nikomur uspel zvedeti, po kakšni poti naj bi si ga general De Gaulle pridobil. Liberalci se pri svoji volilni kampanji opirajo na takoimenovano liberalno alternativo, ki naj bi zamenjala politiko levega cent

Problemi dežele FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

Preden se dotaknemo najvažnejših problemov, ki bodo nastali v novoustanovljeni deželi Furlanija-Julijška krajina, se bomo za kratek čas ustavili pri hipotezah, na katerih sloni reševanje celotnega problema.

Prvenstveno bi se morali ustaviti pri vprašanjih, ki najbolj zanimajo politike in javno mnenje in sicer: pri ekonomiji, burokraciji, obdavčevanju in štendji. Politiki so se pri obravnavanju deželnih dohodkov predvsem opirali na tri teme: držali so se izkustev drugih, pred časom ustanovljenih dežel; držali so se rezultatov, ki jih je dala komisija Tupini; tretja zamisel pa predvideva, da bo dežela prejemala polovico davka IGE.

Toda preden se poglobimo v pregledovanje vseh posameznih problemov, si bomo na kratko ogledali zgodovinski razvoj deželne ureditev v Italiji.

Deželna ureditev Italije

Preden se je Italija združila in postala neodvisna, so preučevalci socialnih in političnih ved pripravili tri sheme, kako urediti novo državo. Nekateri na primer Goberti, Balbo in Cattaneo so zagovarjali deželno in federalistično ureditev; Drugi, na primer Cavcur pa so bili mnenja, da je najboljša ureditev enotna država. Tisti problemi, ki jih je bilo opaziti pred več kot sto leti, razdvajajo tudi danes politično mnenje predstavnikov raznih struj. Vsakdo je prepričan, da njegova zamisel prinaša državi najboljšo notranjo ureditev. Podobna raziskavanja, kaj je boljše za italijansko državo so bila v teku še pred in med liberalno vlado. Albertinski statut ni predvideval dežel, toda nenačrana izključitev se je jasno pokazala v predlogih demokratičnih strank, ki so zahtevali v dobi pred fašizmom ustanovitev deželnega ustroja.

Deželna, federalistična in enotna ureditev države so tri teze, s katerimi se bavi ustava vsakega naroda: pa naj je oblast demokratična, totalitarna ali pa katera koli druga. Takoj po italijanski združitvi je prevladala zamisel enotne države, ki pa se je le slabo strinjala s tradicionalnimi avtonomijami občin in provinc. Različnost raznih italijanskih dežel pa dokazuje, da so se člani prve ustavodajne skupščine zmotili. Republiška ustava, ki so jo sprejeli prebivalci italijanskega polotoka po drugi svetovni vojni pa je dokončno odpravila to pomanjkljivost. Deželna ureditev se je torej izčimila iz enotne države.

Italijanske katoliške politične organizacije so se vedno zavzemale za deželno ureditev. Pri tem naj omenimo samo končno resolucijo, ki so jo sprejeli na prvem vesdržavnem kongresu »Italijanske ljudske stranke« — sedanje KD —, v kateri je rečeno: »Ideološke in programsko točke moramo razumeti v luči deželnih avtonomij. Toda kot tedaj se morajo tudi danes katoličani boriti proti desničarjem, ki se zagrizeno borijo proti deželni ureditevi. Desničarji ponavljajo svojo staro pesem: ustanovitev dežele Furlanija-Julijške krajine predstavlja veliko nevarnost za narodno enotnost in za državno varnost na vzhodnih mejah. Toda pomembne osebnosti so dokazale, da ta nevarnost ne obstaja in da ni realna.«

Deželna finančna ureditev

Kaščen je namen deželne ureditev? Predvsem decentralizacija. Toda kako se bo dežela vzdržala? Na to vprašanje je

Zgodovinski razvoj zamisli za deželno ureditev italijanske države — Prisjetelji in sovražniki deželnega ustroja — Izdatki in prejemki nove dežele s posebnim statutom — Kakšne ugodnosti prinaša Furlanija-Julijški krajini posebni statut — Problem burokracije in deželno načrtovanje

odgovoril že leta 1921 Don Sturzo. Povznamo nekaj misli iz njegovega takratnega govorja:

»Naša stranka se ni samo veden borila za deželno ureditev države, kar predstavlja radikalni poseg proti državnemu burokraciji, pač pa je predlagala decentralizacijo državnih uslug z razširiljic avtonomnih okrajev. V naši zamisli je prava upravna decentralizacija. Jasne so bile tudi njegove besede o namenih in mejah, v katerih naj bi deloval dežel. »Kakšna je finančna ureditev dežel? Ali bo ta finančna ureditev sličila sedanji lokalni ali pa bo nova avtonomna finančna ureditev? Toda najprej moramo biti soglasni o besedi avtonomna financa. To se pravi, da dežela lahko postavlja davčne zakone,

ditvi prav v onih krajih, ki so na najnižjem nivoju.«

Proračun dežele Furlanija-Julijška krajina bo verjetno kazal naslednje postavke: deželni davki, čisti dohodki avtonomnih podjetij, dohodki manjših javnih uslug, deželna lastnina, deželni demanji itd. Izdatki pa bodo: izdatki za vzdrževanje lastnine, pasiv avtonomnih podjetij, javna dela, skrb za zdravstvo, financa in zaklad, vzgoja, izboljšanje gozvodov itd.

Proračuna dežele Furlanija-Julijška krajina zelo verjetno ne bo moč pripraviti pred finančnim letom 1964.

Toda poglejmo sedaj številke, ki smo jih izračunalni na podlagi podatkov iz preteklih let. (Tabela 1.)

Ko smo si sedaj približno ogledali,

Zaradi tega si bomo ogledali, koliko je potrosila dežela Sardinija in s tem bo približno jasna tudi slika, ki bi vsaj bežno moralna odgovarjati izdatkom dežele Furlanija-Julijška krajina.

Industrializacija

O industrializaciji dežele Furlanija-Julijška krajina so bila mnenja zelo deljena. Velika večina preučevalcev ekonomskih problemov, publicistov in politikov je bila edina, da v deželah, ki mejijo na vzhod primanjkujejo surovine, kar pa predstavlja veliko zapreko za industrializacijo dežele.

Po končani drugi svetovni vojni pa se je po zaslugu zasebnih iniciativ pričel no-

1) Davki v treh provincah Furlanije-Julijške krajine

DAVKI (v milijonih)	1960 — 1961			1959 — 1960		
	VIDEM	TRST	GORICA	VIDEM	TRST	GORICA
Davek na zemljišča	178,3	3,0	9,0	176,8	3,1	15,8
	98,6	1,6	35,6			
Davek na ostalo nepremičnino	101,3	136,0	4,7	115,6	137,1	41,2
	51,9	59,6	16,4			
Davek kmečkih dohodkov	60,0	1,1	4,1	61,1	—	4,3
	30,1	0,6	2,1			
Davek R. M.	3227,2	2519,1	464,5	3699,2	4121,2	547,9
	1710,2	4165,9	239,3			
Izdelava plina	0,6	6,6	0,4	0,7	6,4	0,5
Izdelava električne energije	352,2	74,0	88,6	384,4	78,2	98,2
Tobačni monopol	6333,2	3313,0	1132,3	6748,8	3436,8	1231,7
I. G. E.	8895,4	10919,4	1371,8	9752,9	11016,0	1599,3
SKUPNO brez IGE	12134,6	10280,5	1997,0	11186,6	7783,9	3538,9
SKUPNO v IGE	21030,0	21199,9	3368,8	21939	18799,9	1939,6
SKUPNO brez IGE			26045,2		20920,1	

N.B. Od leta 1960 so bili posredni davki izterjani za dobo sončnega leta. Podatki v koloni 1959-60 in 1960-61 odgovarjajo letu 1960 oz. letu 1961 v drugi vrsti pa so podatki o drugem poletju 1959 oz. 960.

ki so v skladu s posebnim ustrojem dežele same. Nihče, tudi najvernejši zagovorniki komun ne pojmuje več avtonomistične finance, kot svobodne brez vsakega odnosa do državne finance. Ce bi bilo tako bi se znašli v popolnem kaosu. Zatorej je prav, da deželna uprava lahko po svoje upravlja kapitale, ki so namejeni ministrstvu za javna dela, za delo, za kmetijstvo, industrijo, trgovino in vzgojo in jih pametnejje od bliže uporabljajo, kot bi jih ministri od daleč.«

Parlamentarna komisija, kateri je predsedoval poslanec Tupini je prisla do podobnih zaključkov.

Prejemki in izdatki

Desničarji pravijo, da bo novoustanovljena dežela prinesla samo povečanje burokracije in torej večje izdatke, kajti province v sami deželi so po svoji strukturi preveč različne. Toda prav zaradi tega jih je treba postaviti. Praksa namreč dokazuje, da cutijo potrebo po deželni ure-

kakšni bodo prejemki, poglejmo še izdatke. Za primer si bomo vzeli proračun dežele z posebnim statutom Sardinije. Sardinija in naša dežela sta si precej podobni in to zaradi gostote prebivalstva, kmetijstva in slabega industrijskega razmaza. Sardinija in Furlanija-Julijška krajina sta pri zadnjem štetju izkazali sledete številke 1.413.289 in 1.205.222 prebivalcev. Obe deželi sta razdeljeni na tri province in štejejo 344 in 217 občin.

ví vzpon industrializacije. Pripomogel pa je tudi rotacijski sklad. Rotacijski sklad s sedežem v Trstu je imel 57 milijard fondov, ki so jih prispevali Američani in italijanska vlada.

Problem burokracije

Ko smo govorili o deželnih izdatkih smo pri tem upoštevali tudi breme, ki ga predstavlja burokracija. To je zelo težak

2) Izdatki (v milijonih) dežele Sardinija

	1958	1959	1960
Bremena generalnega značaja	23.864	25.336	31.651
Bremena ekonomske produktivnega značaja	35.603	43.668	42.525
Izdatki socialnega značaja	7.865	10.093	7.933
Solstvo	3.711	4.998	5.854
Lokalne ustanove	1.296	1.607	2.124
SKUPNO	72.339	85.702	90.087

mislim predvsem na klimo in vreme, ki spadata prav gotovo med najbolj raziskovane elemente našega fizičnega okolja.

Meteorologija se sicer v glavnem ukvarja s fizičnimi dogajanjem v plasti zraka, ki nas obdaja, in skuša temu dogajaju postaviti neke zakone, ki naj služijo predvsem za ugotavljanje bodočnega vremenskega dogajanja okrog nas. Toda skupni skli, ki je sestavljen iz posameznih meteoroloških čpažanj nekega kraja, pravimo klima; in klima je gotovo eden poglavitih elementov človekovega okolja. Za sestavo klimatološke slike določenega kraja se poslužujemo dolgotrajnih opazovanj meteoroloških elementov, kot so zračni pritisk, temperatura, vlaga, padavine, vetrovi in izzavarjanje. Za splošno klimatologijo je potrebno, da so opazovanja in meritve po možnosti tipične za čimvečjo okolico našega opazovališča. Pri tem se tudi zavarujemo pred napovednimi podatki, ki nam jih dajajo meritve v bližini zemeljskih tal ali pod direktnim vplivom sončnega obsevanja. Kljub vsem omenjenim pogovom pa moramo upoštevati nadmorsko višino kraja, bližino vode ali morja. Znano je namreč, da za človeka ni vseeno, v kakšni nadmorski višini živi; se prepriči ljudje razlikujejo vsaj med gorškim in območskim podnebjem.

Tako smo prišli do novega izraza sklimatologija. Ta veda skuša raziskati vpliv, ki ga imajo gore, gozdovi, reke, jezera in podobno na klimo določenega kraja. Tako se je študij o podnebju prizadel na izgledovanju in učinku, zakaj se nekatere rastline in živali izogibajo določenega podnebja. Pa tudi človeku ni vseeno, v kakšnem podnebju živi. Tako smo prišli do končnega izraza »bicklimatologija«, ki raziskuje, kako vplivata vreme in podnebje našplošno in na posamezna živila. Seveda so dobesedni temi študiji bavili predvsem agronomi; ti so skušali dognati živilske pogoje, ki najbolj pričinjujejo posamezne industrijske rastline za njihovo rast. Tudi zoologji niso dolgo zaostajali za agronomi, saj tudi živali ni vseeno, v kakšnih podnebnih razmerah živi. Pri tem naši ne moremo motiti

obstoju živalskih vrstov, ki skušajo po vsem svetu gojiti in razkazovati živali z najrazličnejšimi področji zemeljske obale. Predvsem moramo upoštevati, da se tako smotorno urejena kletka ne predstavlja naravnega okolja, ki si ga živali želi. Se razmeroma najkasneje smo se začeli ukvarjati z vplivi, ki jih ima podnebje na človeka, mogoče tudi zato, ker se je človek od prvotnega naravnega bitja že toliko spremenil, da se relativno lahko prilagodi raznim klimatološkim vplivom. Sedaj so zmožnosti človekovega prilagoditve pri vsakem posamezniku drugačne in vedno v določenih mejah, ki so za posamezne meteorološke faktorje zelo različne. Toda človek se prilagodi tudi smrdljivemu in pokvarjenemu zraku zatočihe sobe, ali pa je to v njegovem korist, je še veliko vprašanje.

Tako se človek bori s svojim okoljem, odkar je prišel na zemeljsko oblo. Pomislimo samo na tragedijo, kot jo je za človeštvo predstavljala ledena doba, in vpliv, ki ga je na človeka imelo srečanje z ognjem. O atavističnem čaru ognja, ki je še v nas, so se pisateli in filozofi razpisani na dolgo na široko. Toda naj je bilo to človekovo srečanje z ognjem slučajno ali ne, dejstvo je, da ga je rešilo pred neizbežno pogubo, istočasno pa je človek postal sužen ognja, kateremu je žrtvoval svojo fizično celovitost. Od trenutka, ko si je človek podvrgel ogenj, si je vedno skušal okolje prilagoditi po lastni podobi in potrebi. Toda nobenega dvoma ni, da so briagi, živalske kože, kamnitki pribor in podobni pripomočki, pa tudi moderne pridobitve od letala do televizije in od atomskih peči do elektronskega mikroskopa vplivajo na človeka nekaj njegove prvočivne svobode. Tako danes človek vedno manj zadošča svojim potrebam. Če se tam mora izjavlj

DVA SVETOVA V SOGLASJU

KABUKI - BREZ TEKMECEV

Ed no svetovno gledališče, katerega še ni zajel val krize. Kaj je Kabuki? Odrska predstava, ki je Evropejec le težko razume. Drama ki ni drama in bi jo torej lahko primerjali reviji ali operi. Tradicija in lirčnost sta njena glavna elementa

Japonska je dežela, v kateri sta sedanjost in preteklost tako tesno povezani da se vsakomur, ki hoče pokazati mesto do kot sega tradicijo in do koder je prispel vpliv Zahoda, zamagli v možganih. Poleg tradicionalno oblečenih Japonov v kimono so sprehajajo dekleta, ki so se otresele stoltevne preteklosti, oblečena z isto eleganco kot Evropejci. Povojna leta, še posebej po zasedbi ameriških vojaških oddelkov so prinesla svoj veliki delež k razvoju najnaprednejše azijske države.

Isti razmah, isti dvojni svet, ki ga je zapaziti v industriji lahko odkriješ tuji v umetnosti. Poleg moderno zgrajenih tovarn, ki napoljujejo svetovni trg ne samo z ličnimi radijskimi aparati »made in Japan«, še vedno lahko zasledimo tradicionalne obtviške zgradbe, v katerih delajo milijoni in milijoni Japoncev po zgledu in z istimi tehničnimi pripomočki, ki so služili njihovim prednikom.

Japonci imajo že v krv ostro razviti čut za posnemanje. Skoraj v pregorju so preše besede: »Največja povaha za Japonce je, če mu rečete, da je njegova potrebna boljša od originala!« Ker smo torej dejali, da je Japonec že po naravi odličen posnematev se ne smemo čuditi, če se je tudi igralska umetnost že v preteklosti razvijala v to smer. Posnemanje raznih bitij je pri japonskem igralcu tako zelo popolno, da si je skoraj nemogoče zamisliti boljšega.

Japonska odrska umetnost se je pretežno razvila v dve smeri: Kabuki in Noh. Toda obe svojevrstni gledališči sta v teku stoletij ohranili vse svječne prvine, kljub temu, da sta sprejeli predlogi in zamisli modernih gledališč. Sprejeli pa sta jih v kolikor so jim pripomogli k boljšemu prikazovanju. Pri tem pa nisc v zamenju opustili nobenega od svojih tradicionalnih ciljev.

Kaj je Kabuki?

Odgovor na to vprašanje bi morali iskati v etimološki razlagi besede Kabuki, ki pravi, da z besedo označujemo dejanje, ki izvira iz umetnosti plesa in petja. V teku stoletij pa se je beseda spremenila v pravi simbol japonskega gledališča, če svojevrstno umetniško odrsko prikazovanje sploh lahko pojmemmo pod pojmom, ki zahodnjaku pomeni gledališče. Tačkoj je namreč treba pripominiti, da Kabuki drama ni čisto in enostavno odrsko ustvarjanje, ker se prav v svojih temeljnih postavkah loči od zapadnega gledališča. V Kabuki igri petje in ples spremljata skozi celotni razvoj zgodbo in se karakterizirata v dramatskih elementih. Prav na takih mestih Kabuki dosegajo najvišjo umetniško stopnjo. Zapadno gledališče je že v svojih začetkih ločilo odrsko ustvarjanje v tri strogo ločene umetnosti: petje, drama in balet. Edinole opera je skušala združiti v enoto vse tri elemente, vendar pa s popolnoma drugačnim posegom, kot so pravdavno opravili Japonci. Govrjena beseda in balet sta pri nas le dopolnilo glasbe, kateri je dolenočna glavna vloga. Pri Japoncih, ali bolje rečeno pri Kubukiju nične ne igra prve violine, pač pa tvorijo petje, beseda in ples tercer enakovrednih elementov. Kabuki bi mora laže primerjali moderni glasbeni reviji, toda tudi takšna oznaka bi bila nepravilna.

Kabuki je igra, v kateri se klasična zgodba oživilja v dramatičnih scenah. Poleg tega pa je Kabuki klasična drama za številno občinstvo in je prepelna umetniških vrhuncev. Prav tako bi ne mogli predvajati Kabuki drame v malih dvoranah in to ne samo zaradi številnega občinstva, ki vedno napolni gledališče. Kabuki drama je namenjena širokim množicam in ne ozkemu krogu ljubiteljev dramatične, kot se to dogaja v malih dvoranah na Zapadu.

Bilo bi napačno misliti, da je zaradi svojega namena — služiti širokim množicam — Kabuki enostavna odrska zgradba. Nasprotno. Njena arhitektura je zelo komplikirana, kot je komplikirana za Evropejca duša Azijca. Kabuki drama vsebuje momente, ki se ne skladajo z logičnimi človekovim mišljenjem. Klasični slog, katerega se poslužujejo pa je samo opravičilo za razmotrovanje človekove duše. Kdor prvič v svojem življenju gleda predstavo Kabuki mora ob trenutku, ko pade zavesa vzklikniti: neverjetno, neprekosljivo. Tukr pa mu pride naravnost iz duše, kajti ta neverjetna in neprekosljiva lepota izhaja prav iz iracionalnega elementa Kabuki drame. Tudi zaradi tega bi bilo praktično nemogoče izvajati Kabuki drama v moderni dvorani. Kdor se hoče popolnoma vstopiti v razumevanje svojevrstne odrske predstave, mora iz svojega srca izbrisati vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora pustiti doma moderno razlag, znanstveno analizo duše, logično razmišlanje. Kritik bo na marsici, kajti kabukemu japonskemu igralcu tako zelo popolno, da si je skoraj nemogoče zamisliti boljšega.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora pustiti doma moderno razlag, znanstveno analizo duše, logično razmišlanje. Kritik bo na marsici, kajti kabukemu japonskemu igralcu tako zelo popolno, da si je skoraj nemogoče zamisliti boljšega.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

Obiskovalec mora ustvariti vse tradicionalne pojme o gledališču in pripraviti svoj jaz, da se pogreže v deželo poetične vizije. Sele v tem trenutku, ko smo duševno pripravljeni, da sprejmemo poezijo Kabukija bomo razumljeni granje.

IZ TRŽAŠKE OBČINSKE DVORANE

Podražitev uslug ACEGATA

Svetovalcu „Skupne slovenske liste“ dr. Teofilu Simčiču je uspelo doseči, da ne bodo podražili tedenskih delavskih in mesečnih študentovskih izkaznic.

Občinsko podjetje ACEGAT je v deficitu. Brez dvoma ni ta novica za Tržašane nič novega, saj je znano, da je občinsko podjetje v mnogih finančnih težavah. V zadnjem času je občina sprejela ukrep, s katerim bodo vsem občinskim uslužencem povisili plače, zaradi tega se pa bodo tudi pasiv ACEGAT-a povečali. Prav gotovo pa ne bi bilo moč sanirati podjetje, ki je deficit z enostavnim odklonitvijo poviškov uslug ACEGATA. Priljubljeni bi namreč morala po zakonu plačati občina, kar se z drugimi besedami pravi vsi davkoplačevalci. Problem moramo torej pojmovati v sledeči obliki: ali naj breme nosijo potrošniki, ali pa tisti, ki uslug ACEGAT-a sponh ne uporabljajo.

V zvezi z omenjenim problemom je pred občinskim svetom prvi govoril predstavnik »Skupne slovenske liste« dr. Teofil Simčič. Občinskemu svetnikom je predložil predloge, katerim so se pridružili tudi predstavniki drugih političnih organizacij. Predvsem je dr. Simčič zahteval, da se ne povisajo cene tedenskih delavskih in mesečnih študentovskih izkaznic. Dosegel je, da mu je dal župan zagotovilo, da omenjeni izkaznic ne bodo podraženi.

Dr. Teofil Simčič je nato dejal:

»Gospod župan, gospodje svetovalci, načrt za povisanje avto-filo-tramvaških tarif in vode je, kot je bilo pričakovati, vzbudil veliko nezadovoljstvo pri vseh potrošnikih, najbolj pa seveda pri najrevnejših. Občinski svet ima sedaj neljubo, da odobri ali ovrije povisite. Kakošenekoli ukrep bi sprejeli bomo vedno naleteli na nerazumevanje in verjetno bi se vsakdo izmed nas rade volje otresej neljube naloge.

Takoj moram pripomniti, da je mnogo razlogov, ki govorijo proti odobrenju povisitv. Predvsem je pred mojimi očmi vprašanje notranjih izdatkov in še posebej izdatkov za personal. Politična organizacija, katero zastopam ni imela nikoli svojega predstavnika v upravnem odboru občinskega podjetja in zatorej ne vemo za zakulisno igro, ki se tam odigrava. Toda iz dobro obveščenih krogov smo izvedeli, da je pri ACEGAT-u mnogo odvisnih uradnikov in funkcionarjev. Personal sam, posebno oni na najvišjih položajih uživa vrsto privilegijev, kar seveda ni po godu potrošnikom. Toda ali so te kritike upravičene? Ce bi sodili v širokem obsegu problema bi morali reči, da so upravičene. Na splošno prevladuje mnenje, da je deficit naravnost odvisen od velikega bremena, ki ga predstavljajo izdatki za personal. Istočasno pa nikakor ni prav, da mora celotno prebivalstvo plačevati uslužence ACEGAT-a plače, meze, honorarje, ki so mnogo višje od plaže, medz in honorarjev, ki jih prejema velika delavec, uradnikov in funkcionarjev.

Náročno je, da se nam poraja vprašanje: kaj je napravil ACEGAT, da bi zmanjšal upravne stroške preden je predlagal povisite tarif? Zelo verjetno niso napravili ničesar. Kot sem že dejal, ko je bilo govora o povisanju električnih tarif, ni nikakor mogoče razumeti, kako lahko podjetje, ki ima v zakupu avtobusne, troleibusne in tramvajske linije v središču mesta izkazovati tako velik pasiv, medtem ko zasebne družbe, ki upravljajo posamezne linije v periferiji dobro zasluzijo ali vsaj ne izkazujejo deficitov. Ce torej na primer proge Trst-Bazovica, Trst-Prosek ali trg Oberdan-Rumenina hiša lahko uravnavesijo svoje proračune, kako je mogoče, da tega ne more narediti ACEGAT, ki ima ob vsaki urti natprana pre-

vozna sredstva. Ce pa so torej periferične linije aktívne in ne pasivne, zakaj jih ne upravlja ACEGAT. Odgovor na to vprašanje bi morali dati upravniki občinskega podjetja. Zaradi tega smo mnenja, da nekatere stvari v ACEGAT-u ne delujejo tako kot bi bilo treba. Poleg tega pa bi rad vedel, če imajo poleg povisitv v menu izvesti tudi druge ukrepe, ki naj bi pripomogli k sanaciji deficitu. Se posebej pa bi rad vedel, kakšne ukrepe namerava podveti upravni odbor za zmanjšanje izdatkov personala.

Vsi svetovalci smo prejeli kopijo obračuna občinskega podjetja ACEGAT. Prav gotovo smo se vsi začudili, kako lahko podjetje, ki izkazuje miljardo deficitu objavi proračun v tako luksuzni obliki. To so prav gotovo maleknosti. Toda tudi v teh malenkostih lahko vidimo, da ACEGAT izdaja denar brez velikih pomislov. Po mojem mnenju bi bilo treba na vsaj način končati s takim delovanjem. Zazelenjeni uspeh pa bomo dosegli samo z radikalno reformo občinskega podjetja, ki jo predvideva moj predlog.

Po drugi strani — in to moram priznati — je mnogo razlogov, ki govorijo v korist predloga o odobritvi povisitv. Tako bi na primer lahko rekli, da se so vse usluge v zadnjem času podražile in zaradi tega ne smemo zahtevati, da bi edinole izsluge ACEGAT-a ostale na isti višini. Tramvajski listek je stal pred vojno 50 centezimov in predlagana cena bi več ali manj odgovarjala znižanju kupne vrednosti denarja in povisiti plači in cenam ostalih potrošenj. Kolikor mi je znano so cene vozil listkov v Trstu nižje kot v ostalih italijanskih mestih. Znano mi je na primer, da v Gorici stane listek za posamezno vožnjo 35 lir. Poleg tega pa je res, da je Gorica manjše mesto in je zaradi tega tudi živiljenjski standard nižji.

Isti argumenti pa veljajo prav tako tu-

di za vprašanje povisanja cene vodi. Poleg tega pa moramo imeti pred očmi še en razlog. Ce bi odklonili predlog o povisanju tarif, bi padlo breme saniranja ACEGAT-vega deficitu na vse prebivalstvo. Ne bi bilo pravljeno, da bi prisili nekoga, ki se ne poslužuje tramvaja, da redno plačuje del zveznega listka. Poleg tega pa se tudi zavedam, da bi se z odbitjem povisitv povečal deficit ACEGAT-a na astronomiske številke.

Ce pomislimo na vse to in če se hočemo izogniti še večjim težavam — težav, ki bi jih moral pomagati sanirati vsi — sem pripravljen vsaj začasno glasovati za predlog občinskega odbora toda samo pod pogojem, da bodo zagotovljeni interesi najpotrebnejših, to se pravi interesi delavcev, kmetov in študentov.

Zaradi tega predlagam naslednje emendamente:

1) Ohranitev delavske tedenske in študentovske mesečne izkaznice.

2) Ohranitev istih cen za vodo, ko služi za kmetijske potrebe. Ce pa kaj takega ne bi bilo mogoče sprejeti, predlagam, da se zniža cena predlaganim tarifom, ko gre za vodo, ki je namenjena kmetovalcem v okolici.

3) Predlagam nadalje, da se imenuje posebno svetovalsko komisijo z nalogo, da pripravi podrobno načrt za radikalno reformo občinskega podjetja z namenom, da se odpravijo vsi nepotrebni izdatki in da zadolži ACEGAT nove, trdnejše temelje.

4) Predlagam nadalje, da se imenuje posebno svetovalsko komisijo z nalogo, da pripravi podrobno načrt za radikalno reformo občinskega podjetja z namenom, da se odpravijo vsi nepotrebni izdatki in da zadolži ACEGAT nove, trdnejše temelje.

5) Predlagam nadalje, da bo predlog dr. Simčiča postavljen na razpravo na eni prihodnjih sej.

„Skupna slovenska lista“ je predložila svoj znak

V ponedeljek je zapadel rok za predložitev volilnega znaka, s katerim se bodo predstavile različne politične organizacije pri bližnjih parlamentarnih volitvah. Svet »Skupne slovenske liste« je poslal v Rim svojega predstavnika, ki je v nedeljo zjutraj deponiral znak »lipovo vejico in helebaro« s slovenskim in italijanskim napisom »Skupna slovenska lista v palači notranjega ministrstva.

Vsega skupaj je bilo do ponedeljka predloženih 73 znakov, italijanski volivci bodo imeli torej veliko izbiro. Znano je, da se volivte ne bo udeležilo vseh tri in sedemdeset političnih skupin, kajti predložitev znaka je zgolj formalnost, to se pravi, da nihče ne sme uporabljati znaka, ki ga je določena skupina predložila.

Pred nekaj leti so na slovenskem ozemlju Koroške nalepili lepake, ki so pravili: Prišel je čas, ko smo dosegli pravico, da lahko odjavimo svoje otroke od pouka slovenščine. Poslužite se te pravice! Odjavite otroke od pouka slovenščine!

Po vsem svetu velja pravilo, da je materinščino treba častiti, ohraniti in ga načrtovali, načrtovali od pouka materinščine.

Otroci, ki se v šoli ne učijo slovensko — zgolj tri ure na teden so odmerjene našemu materinemu jeziku — ne bodo znali slovensko brati in pisati. Zaradi tega ne bodo brali ne slovenskih knjig in časopisov. Zdaj se komaj okrog tisoč slovenskih otrok v šoli uči slovensko. Na ta način bo propadel slovenski tisk na Koroškem.

Ce bi bili koroški Nemci pravčni in pošteni, bi koroškim Slovencem rekli: »Sloveni ste, učite se slovensko! Toda njihov glavni cilj je, da bi Slovence na Koroškem čimprej ponemili. Trudijo se na vse mogoče načine, da bi slovenskim otrokom slovenščino pristudili in jih odvrnili od pouka!«

Na Dunaju tiskajo tednik »Freiheit für Südtirol — Svoboda za Južno Tirolsko«. Posiljajo ga po vsej Avstriji, da bi dravljani spoznali avstrijske manjšine v Italiji. Toda kako naj zahtevajo od italijanskih oblasti ugodnosti in zaščito avstrijske manjšine, če se sami na vse načine trudijo, da bi uničili slovensko v Avstriji. Najprej je treba biti pravčni in načrtovali slovensko, ki žive v Avstriji!

govarjal, naj se odjavijo od pouka slovenščine. Res se mu je posrečilo, da so se vsi otroci odjavili od slovenskega pouka!

Pred nekaj leti so na slovenskem ozemlju Koroške nalepili lepake, ki so pravili: Prišel je čas, ko smo dosegli pravico, da lahko odjavimo svoje otroke od pouka slovenščine. Poslužite se te pravice! Odjavite otroke od pouka slovenščine!

Po vsem svetu velja pravilo, da je materinščino treba častiti, ohraniti in ga načrtovali, načrtovali od pouka materinščine.

Otroci, ki se v šoli ne učijo slovensko — zgolj tri ure na teden so odmerjene našemu materinemu jeziku — ne bodo znali slovensko brati in pisati. Zaradi tega ne bodo brali ne slovenskih knjig in časopisov. Zdaj se komaj okrog tisoč slovenskih otrok v šoli uči slovensko. Na ta način bo propadel slovenski tisk na Koroškem.

Ce bi bili koroški Nemci pravčni in pošteni, bi koroškim Slovencem rekli: »Sloveni ste, učite se slovensko! Toda njihov glavni cilj je, da bi Slovence na Koroškem čimprej ponemili. Trudijo se na vse mogoče načine, da bi slovenskim otrokom slovenščino pristudili in jih odvrnili od pouka!«

Na Dunaju tiskajo tednik »Freiheit für Südtirol — Svoboda za Južno Tirolsko«. Posiljajo ga po vsej Avstriji, da bi dravljani spoznali avstrijske manjšine v Italiji. Toda kako naj zahtevajo od italijanskih oblasti ugodnosti in zaščito avstrijske manjšine, če se sami na vse načine trudijo, da bi uničili slovensko v Avstriji. Najprej je treba biti pravčni in načrtovali slovensko, ki žive v Avstriji!

Ali so Koroški Nemci pravčni?

Argentinski škof Bueteler iz Mendoze je lani na god svete Roze Limanske, argentinske svetnice spregovoril tamkajnjim Slovencem: »Na nekaj bi vas, mlađe Slovence, ki vas takuj mnogo vidim, opozoril: Ohranite vedno svoje lepe narodne navade! Nikdar ne smete pozabiti svojih narodnih tradicij, posebno pa ne svojega jezika! Vsak jezik je veliko bogastvo, materin pa še toliko večje! Ohranite ga torej, ker bo vašim dušam prinal mnogo dobrega!«

Kdaj slišijo koroški Slovenci take besede od posvetnih ali cerkvenih oblasti? Nikdar!

Pred leti, bilo je po drugi svetovni vojni, je prišel v slovenski Rož profesor iz Celovca, nadut nemški sovinist. Odhitel je v šolo, poiskal nadučitelja in ga vprašal: »Se ti otroci učijo tudi slovenščine?« Nadučitelj mu je na vprašanje pritridentalno odgovoril. Profesor pa je nadaljeval: »Kajne, kakšna budalost, da se ti otroci učijo slovenščine! Naj bi se raje učeli angleščine! To je vsaj svetovni jezik!« Nadučitelj, pameten mož pa mu je odgovoril: »Gospod prfessor! Jaz sem tukaj že petindvajset let. Slovenščino uporabljam v sak dan medtem ko da onesm se nisem ramal ene same angleške besede!« Odličen odgovor!

Povsed po svetu je pravilo, da se morajo otroci v šoli učiti materinščine. Povsed, razen na Koroškem. Na Koroškem se trudijo na vse načine, da bi otroke odvrnili od pouka slovenščine. Na neki trirazrednici je bilo precej otrok prijavljenih k slovenskemu pouku. V tretjem razredu je poučeval učitelj, trd Nemeč. Slovensko ni znal in se tudi ni hotel naučiti. Otrokom svojega razreda je na vso moč pri-

Najprej so predložili znak tržaških indipendentistov in sicer obsestrui, vsa zase. Na štiridesetem mestu pa je znak »Skupne

Ta znak je odobren

Komisija v Rimu ni sledila zgledu predsednika tržaškega sodišča in ni imela pomislov proti dvojezičnemu napisu.

slovenske liste. Tako bomo Slovenci lahko tudi ob priliku državnozborovih volitev lahko oddali svoj glas za našo domačo in vseživljeno slovensko listo.

KPI potrebuje govornike

Italijanski komunistični partija se resno pripravlja na bližnje državnozborovske volitve, saj se prav dobro zaveda, da mora prepričati volivce, da KPI ni izolirana in da bo lahko igrala svojo vlogo v političnem življenju. Toda pri tem je natelela na težave. Priklicani komunistični politikov so množice že naveličane, ker se prav dobro zavedajo, da jim ne bodo povedali nič novega. KPI je torej prisa na zamisel, da si preskrbi govornika, ki bo lahko vplival na javno mnenje. V Italiji bo za vselej prisel Hruščov zet Adžubej. Kot znano je Aleksij Adžubej veletletni urednik »Investija«. Toda pri tem niso italijanske politiki pomisili, da predstavlja njihova karta dvorenzi ukrep. Po eni strani je gotovo, da je prisotnost sovjetskega velikaša pomembna propaganda poteza, po drugi strani pa so svojim napsotnikom dali v roke močne argumente. Togliatti namreč zatrjuje, da se mora Italija v zunanjih politiki odcepiti od atlantskega zavezništva in postati neutralna država. Kako pa je to mogoče, če so italijanski komunisti zgolj sluge sovjetske politike in vabijo najvišje predstavnike

IZ NABREŽINE

Delovanje občinskega sveta

Nabrežinski občinski svet nadaljuje s svojim rednim delovanjem. Na zadnji seji, ki je bila 18. februarja je župan sporočil, da je že z 31. decembrom lani zapadla pogodba med nabrežinsko občino in ACEGAT-om za dobavo vode v Nabrežino, Sesljan in Devin. Občinska uprava je v predvidenem času odpovedala podaljšanje pogodbe in predlaže ravnateljstvu ACEGAT-a, da bi nabrežinska občina samaya prevzela vodovodno omrežje v svojo upravo. O tem vprašanju je imel župan že ved sestankov s predstavniki tržaške občinske uprave in ravnateljstvu ACEGAT-a.

Ko pa smo zvedeli, da namerava občinsko upravo povisiti ceno vodovodne omrežje v Nabrežino, občinska uprava je pravilno zavrnila predlog o povisitvah. Zaradi tega je občinski svet nameravalo podjetju ACEGAT-a, da bi nabrežinska občina samaya prevzela vodovodno omrežje v svojo upravo.

Na spomini župan je dejal, da nima nič proti predlogu, vendar pa da je potrebno, da se vprašanje preuči s tehnične plati. Sele po urejeni tehnični področje se bo o stvari nadalje razpravljalo. Župan je na seji zagotovil, da se bo se nadalje zanimal, da se vprašanje vode ugodno reši s tem, da bi Kraški vodovod prevzel v svojo upravo vse vodovodno omrežje v naši občini v upravo nam samim.

Dr. Verza je dejal, da nima nič proti predlogu, vendar pa da je potrebno, da se vprašanje preuči s tehnične plati. Sele po urejeni tehnični področje se bo o stvari nadalje razpravljalo. Župan je na seji zagotovil, da se